

1

Įprastomis aplinkybėmis šis straipsnis Kareną Dru būtų sudominęs. Ji buvo aistringa keliauninkė svajotoja – kuo neįprastesnė vieta, tuo geriau – taigi atogrąžų juostoje esančios Seišelių salos, kur pučia švelnus vėjelis ir saulė glosto turkio mėlynumo jūros bangas, palyginti su šiaurine Niujorko valstijos dalimi vasarį, atrodė tikra idilė.

Šiandien, deja, jos visai nejaudino nei kokosų palmių vaizdai, nei milžiniški vėžliai, nei akinantys smėlio paplūdimiai. Visą energiją teko sukaupti, kad įžiūrėtų žurnalo

puslapyje parašytus žodžius, kad juos išstartų kuo normalesniu balsu, o drauge kuo mažiau kvėpuotų į Rovenos Karlin pusę.

Karena sirgo. Beveik tris savaites ji kovojo su peršalimu. Liga tai paaštrėdavo, tai nurimdavo, jau atrodydavo bepraeinanti, tačiau vėl užsispyrėliškai pakeldavo galvą ir pratrūkdavo čiauduliu bei kosuliu. Jokie alergiją slopinantys purškalai, vaistai nuo slogos ir atsikosėjimą lengvinantys preparatai neprivertė jos atsitraukti. Ir nors Karenai pavyko laikinai pašalinti simptomus, kiekvienas įkvėpimas kainavo daug pastangų.

Ji neturėjo kada sirgti. Vien ši mintis kėlė sumaištį. Artėjo vidurio semestro egzaminai. Be to, pas profesorių Makgvairą turėjo atlikti mokslinį tyrimą ir aptarnauti lankytojus „Pipirų malūno“ restorane. Jei nedirbi, atlyginimo negauni, o Karenai reikėjo pinigų. Taigi pastarąsias tris savaites ji stengėsi nekreipti dėmesio į ją kamuojantį virusą. Deja, jis niekaip nesitraukė. Tik iš lėto sekino, jai teliko stengtis išlaikyti nors truputėlį jėgų.

Kai išseko ir tas truputėlis, Karena stumtelėjo skaitomą iliustruotą žurnalą ant languoto apkloto, kuriuo buvo apdengti liesi senosios moters keliai.

– Matote, Roveną? – paklausė ji. – Argi ne gražu?

Rovena, kuri visą tą laiką atidžiai stebėjo Karenos veidą, nunarino galvą ir pažvelgė į žurnalą, tačiau tik žvilgtelėjusi vėl pakėlė akis. Nuo jų išraiškos Karena įsitempė. Per aštuonis lankymosi pas Roveną mėnesius ji suprato vieną dalyką: retai kas praslysta pro šios moters akis, o dar rečiau ji nutyli nepasakiusi, ką apie tai mano.

Rovenai buvo aštuoniasdešimt vieni metai. Stuburo trauma suvaržė jos judesius, o paskui ištikęs insultas pakenkė kalbai. Tačiau niekas nepažeidė jos smegenų veiklos – nei akių, kurios buvo iškalbingesnės ir greičiau reaguodavo nei liežuvis. Jose tebebuvo matyti nerimas, kai ji pravėrė mažą susiraukšlėjusią burną.

– K-k-kažkas ne taip, – pareiškė ji. Kalbėjo užsikirsdama, bet daug sklandžiau nei prieš tris mėnesius. Karena stebino pokyčiai ir gera – ir kalbos, ir judesių. Rovena buvo tvirtai įsitikinusi, kad jai padės fizinė terapija, ir neklydo. Tai, kad ji rankas ir kojas pamažu grįžo gyvybė, buvo pasiekta vien tik jos ryžtu. Sekdama jos pavyzdžiu Karena atsakė kiek galėdama įtikinamiau.

– Ne, ne. Nieko tokio.

– T-t-tau kenkia o-o-oras.

Karena suraukė nosį ir skubiai papurtė galvą, o be reikalo. Kai ji pasuko galvą dešinėn, visa jos esybė pasiliko kairėje pusėje, o kai pasuko galvą kairėn, pasijuto taip, lyg būtų atsitrenkusi į save pačią. Jai pasirodė, kad mažoje svetainėje staiga tapo šilčiau.

Po akimirkos Karena atgavo pusiausvyrą, o dar po akimirkos turėjo užgniaužti kosulį. Ji prakalbo prikimusi balsu.

– Esu mažumėlę pavargusi. Turiu daug darbo. Po dviejų savaitių prasideda vidurio semestro egzaminai. – Ji nutilo pamačiusi, kad Rovenos lūpos vėl sujudėjo. Kantriai laukė, kol moteris pamažu sudėlios žodžius.

– Ar t-t-tuomet... pailsėsi?

„O kad taip būtų“, – pagalvojo Karena.

– Šiek tiek, – pasakė ji. – Dvi savaites nebus paskaitų, teliks tik darbas.

– P-p-pas... Makgvairą?

– Aha.

– Ir r-r-restorane.

– Taip.

– Karena?

– Ką?

– P-p-pasiimk... atostogų.

Karenos akyse pasirodė ilgesingas žvilgsnis.

– Jei tik galėčiau.

– J-j-jei tik... panorėsi.

– Ne. Restorane dirbsiu trumpiau, nes dauguma lankytojų jau bus išvykę, tačiau tas savaites esu įsipareigojusi dirbti visą darbo dieną pas profesorių Makgvairą.

– Ir lankyti mane. To j-j-jau... per daug.

– Bet man smagu jus lankyti.

– Ar t-t-taip mėgsti... ir s-s-savo darbą?

Karena norėjo tai patvirtinti, tačiau negalėjo, nes nebuvo tvirtai įsitikinusi. Darbas pas profesorių Makgvairą teikė jai protinio peno, o vienintelis atpildas nubyrantis už darbą „Pipirų malūno“ restorane tebuvo pilna kišenė arbatpinigių. Šiame restorane dažniausiai lankydavosi studentai, tiesą sakant, jai nekaip su jais sekėsi. Su kai kuriais iš jų lankė tas pačias paskaitas, kitus pažinojo tik iš matymo. Būtų galėjusi su jais bičiuliauti.

Tačiau nesibičiuliavo. Tarp jų buvo amžiaus skirtumas. Karena buvo bemaž dešimt metų vyresnė už daugelį iš jų, nes jai jau dvidešimt devyneri. Be to, buvo ir socialinių-ekonominių skirtumų. Dauguma studentų buvo turtuoliai. Jiems, priešingai nei

jai, nereikėjo dirbti dviejose darbovietėse ir dar lankyti paskaitas. Jiems neteko gyventi iš nedidelių išteklių mažame butelyje atokiai nuo studentų miestelio, jie buvo pakankamai pasiturintys, kad atsisakytų studentų valgyklos maisto, už kurį mokėjo jų tėvai, ir nuolat valgytų „Pipirų malūno“ restorane.

Kai studentai ateidavo po kelis, elgdavosi gerai – neužgauliodavo, būdavo netgi malonūs. Deja, dažnai susirinkdavo valgyti penkiese, šešiese ar net daugiau, tada Karena trokšdavo, kad juos aptarnautų kita padavėja. Kai jų būdavo daug, jie triukšmaudavo, elgdavosi reikliai, kartais net įžūliai.

Tai buvo blogoji pusė. Galvodama apie gerąją ji pasakė:

– Mano darbas visai neblogas. Pas profesorių Makgvairą tyrinėju mažai žinomų menininkų gyvenimą, esu tikra, kad apie kelis iš jų greitai išgirsime – ji tvirtai suspaudė lūpas, kad neimtų čiaudėti, pavojui praėjus tęsė: – O „Pipirų malūno“ restorane gaminama puikiausi kukurūzų traškučiai.

– T-t-tu ten valgai?

– Vakarieniauju kas vakarą, kai dirbu. Penkis kartus per savaitę.

– Ar jie... reikalauja... susi-m-m-mokėti?

– Ne. Šeimininkai šiuo atžvilgiu dosnūs.

Tačiau dabar Rovenai nesinorėjo kalbėti apie šeimininkus.

– Kukurūzų... traškučiai nėra... m-m-maistingi.

– Gal ir ne, bet skanūs tai tikrai.

– Per... liesa.

Karena suprato, kad Rovenai turi galvoje ne kukurūzų traškučius.

– Aš? Ne. Būti lieknai – madinga. Jos tariami garsai „n“ darėsi perdėm nosiniai, o tai reiškė, kad nustojo veikęs nosies purškalas, kurio įsipurškė prieš išeidama iš namų, ir po kelių akimirklų nosis visai užsikis.

– P-p-per... liesa, – laikėsi savo Rovenai.

Nenorėdama ginčytis Karena paėmė žurnalą ir ėmė vėl jį skaityti, tačiau jau po kelių minučių akys apsilblausė, o skruostai vis labiau kaito. Atrodė, kad kambaryje darosi tvankiau, nors iš už nugaros pro langą skverbėsi vėsa. Balsas silpo, krūtinę užgulė sunkumas ir ėmė mausti tas kūno vietas, kurių anksčiau neskaudėjo. Tikriausiai liovėsi veikti aspirinas. Ji jautėsi siaubingai.

Ramiai užvertusi žurnalą Karena pažvelgė į Roveną lyg teisindamasi.